

EPSO-G ĮMONIŲ GRUPĖS TIEKĖJŲ ETIKOS KODEKSAS

Tikslas:	apibrėžti minimalius elgesio standartus, kurių laikymosi EPSO-G grupės įmonės tikisi iš visų savo Tiekėjų ir Subtiekėjų, tuo skatinant teisėtą, profesionalią, darnią ir sąžiningą verslo praktiką, apimančią aplinkosaugos, žmogaus teisių, darbo standartų ir verslo etikos tikslus. Tiekėjų etikos kodeksas yra pagrįstas Jungtinių Tautų Pasaulinio susitarimo (angl. Global Compact) principais.
Taikymo apimtis:	Visi Grupės įmonių Tiekėjai ir Subtiekėjai, kurie vykdydami savo veiklą teikia paslaugas ar prekes Grupės įmonėms arba vykdo veiklą jų vardu.

1. Bendrosios nuostatos

EPSO-G įmonių grupės darnios veiklos tikslas – įgyvendinti energetikos sektoriaus transformaciją užtikrinant darnią pusiausvyrą tarp aplinkosauginių, socialinių bei ekonominių tikslų, tuo prisidedant prie klimatui neutralios ekonomikos kūrimo. Grupės įmonės yra atsakingos už Lietuvos valstybei reikšmingų strateginių energetikos projektų sklandų įgyvendinimą, vadovaujantis aukščiausiais aplinkosaugos, verslo etikos, skaidrumo, darbuotojų sveikatos ir saugos standartais. Todėl EPSO-G darnios veiklos siekiuose itin svarbus visų Tiekėjų bei Subtiekėjų vaidmuo.

Grupė yra įsipareigojusi užtikrinti darnumo principų įgyvendinimą visoje savo veikloje. Tad siekia kurti tokią organizacinę kultūrą, kuri būtų paremta bendra atsakomybe už darbuotojų sveikatą ir saugą, žmogaus teisių apsaugą, skaidrumą ir verslo etiką, rūpinimąsi darbuotojais bei vietos bendruomenėmis, aplinkos saugojimą bei gamtos išteklių tausojimą visuose veiklos etapuose. Šiuos principus EPSO-G įmonių grupė siekia taikyti ir bendradarbiaudama su visais savo Tiekėjais.

Grupė tikisi, kad jos Tiekėjai laikysis visų atitinkamų įstatymų, reglamentų ir licencijų bei vadovausis šiame Tiekėjų etikos kodekse nustatytais principais, kurie taps ne tik konstruktyvaus bendradarbiavimo, bet ir didesnės pažangos darnumo srityje pagrindu.

EPSO-G Tiekėjų etikos kodeksas parengtas vadovaujantis Grupės patvirtintomis Darnumo, Aplinkosaugos, Korupcijos prevencijos, Skaidrumo ir komunikacijos, Lygių galimybių, Darbuotojų saugos ir sveikatos bei Pirkimų politikomis, o taip pat ir Grupės Etikos kodeksu. Tiekėjų etikos kodeksas taip pat remiasi tarptautiniais susitarimais, tokiais kaip Jungtinių Tautų Visuotinė žmogaus teisių deklaracija, Tarptautinės darbo organizacijos konvencijos, Jungtinių Tautų Orhuso konvencija, Jungtinių Tautų Pasaulinis susitarimas, Jungtinių Tautų konvencija prieš korupciją.

2. Verslo etika

Vykdydami veiklą Grupės Tiekėjai turi laikytis visų įstatymų ir kitų norminių teisės aktų. Tiekėjai taip pat privalo vadovautis aukščiausiais verslo etikos standartais bei:

- 2.1. savo veiklą vykdyti laikantis sąžiningos konkurencijos principų, nedalyvauti jokios formos draudžiamuose susitarimuose (pavyzdžiui, dėl rinkų arba klientų pasidalijimo ar priskyrimo, arba susitarimų dėl kainų), kurie apriboja sąžiningą konkurenciją;
- 2.2. vengti situacijų, dėl kurių galėtų kilti interesų konfliktas, o esant galimam arba esamam interesų konfliktui su Grupės įmonėmis, nedelsiant įspėti visas suinteresuotas šalis (įskaitant Grupės įmonių atsakingus asmenis), jei toks interesų konfliktas, jo galimybė ar grėsmė iškilė, ir operatyviai imtis priemonių interesų konfliktui suvaldyti ir (ar) pašalinti;

- 2.3. susilaikyti nuo bet kokių dovanų, kurios gali būti laikomos neteisėtomis, priėmimo ar teikimo, taip pat prekių tiekimo, paslaugų ar darbų atlikimo nemokamai, siekiant įgyti nesąžiningą pranašumą;
- 2.4. susilaikyti nuo bet kokių neteisėtų mokėjimų, dovanų Grupės įmonėms, valstybės tarnautojams, politinėms partijoms, politikams, kandidatams į politines pareigas ar kitiems asmenims;
- 2.5. laikytis teisės aktų reikalavimų, susijusių su labdaros ar paramos teikimu;
- 2.6. netoleruoti kyšininkavimo, papirkimo, prekybos poveikiu, pinigų plovimo, piktnaudžiavimo pareigomis ir bet kokių kitų formų korupcijos, nesiūlyti, nemokėti, nežadėti savo klientui, tiekėjui, partneriui ar jų atstovams jokie neteisėto atlygio ar kitos neteisėtos naudos, to paties nepriimant iš jų, nesukčiauti, neapgaujami ir kitaip neatlikti neteisėtų veiksmų;
- 2.7. siekti savo veikloje įgyvendinti korupcijos prevencijos priemonės korupcijos rizikai valdyti ir pagal galiojančius teisės aktus nustatyta tvarka pranešti atsakingoms institucijoms apie galimus korupcijos atvejus;
- 2.8. užtikrinti Grupės įmonių patikėtos informacijos saugumą ir konfidencialumą bei tinkamai, laikantis teisės aktų ir su Grupės įmonėmis pasirašytų sutarčių nuostatų, tvarkyti asmens ir kitus duomenis;
- 2.9. neturėtų jokių ryšių su asmenimis, kuriems ar su jais susijusiems asmenims taikomos tarptautinės sankcijos.
- 2.10. nustačius korupcijos atvejį, imtis prevencinių ir kitokių priemonių, kad tokio pobūdžio atvejai ateityje nepasikartotų.

3. Žmogaus teisės

Tiekėjai įsipareigoja gerbti žmogaus teises, su visais savo darbuotojais elgtis pagarbiai, nepažeidžiant jų orumo. Tiekėjai užtikrina savo darbuotojams visas galimybes naudotis pagrindinėmis žmogaus teisėmis bei įsipareigoja:

- 3.1. netoleruoti diskriminacijos, kuri gali pasireikšti dėl rasės, lyties, lytinės orientacijos, šeimyninės ar socialinės padėties, vaikų turėjimo, religinių įsitikinimų, politinių pažiūrų, tautybės neįgalumo ar amžiaus, nei priimant į darbą, nei darbo metu, nei nutraukiant darbo santykius.
- 3.2. netoleruoti jokių psichologinio, fizinio, seksualinio ar žodinio priekabiavimo, bauginimo, grasinimo, mobingo ar įžeidinėjimo formų.
- 3.3. gerbti darbuotojų saviraiškos laisvę, taip pat teisę į privatumą, nesiimti jokių veiksmų, galinčių riboti ar kitaip neigiamai paveikti šių laisvių raišką.
- 3.4. renkant asmens duomenis ar diegiant darbuotojų stebėjimo priemones, gerbti savo darbuotojų, klientų bei kitų su šiais veiksmais susijusių šalių teisę į privatumą.
- 3.5. informuoti Grupės įmonių atsakingus asmenis apie bet kokią galimą ar faktiškai padarytą neigiamą poveikį žmogaus teisėms ir imtis koregavimo veiksmų, skirtų nustatytoms neatitiktims pašalinti ir prevencinių priemonių, skirtų užkirsti kelią kitiems tokio pobūdžio incidentams.
- 3.6. užtikrinti apie žmogaus teisių pažeidimus ar panašius incidentus pranešančių bei liudijančių asmenų saugumą.

4. Darbo standartai

Tiekėjai įsipareigoja laikytis tinkamų darbo standartų. Savo darbuotojams Tiekėjai kuria tokią darbo aplinką, kuri leistų jiems saugiai, tinkamai ir produktyviai atlikti darbinės užduotis bei įsipareigoja:

- 4.1. su savo darbuotojais sudaryti teisės aktų reikalavimus atitinkančias darbo sutartis, kuriose būtų aiškiai apibrėžtos darbo sąlygos, darbo valandų skaičius, atlyginimo už viršvalandžius sąlygos, atlyginimas ir darbo užmokesčio mokėjimo dažnumas.
- 4.2. visiems savo darbuotojams laiku sumokėti darbo užmokesį ir pateikti aiškią kiekvieno laikotarpio su jų darbo užmokesčiu bei papildomomis išmokomis susijusią informaciją;
- 4.3. gerbti savo darbuotojų teisę burtis į profesines sąjungas, darbo tarybas ir jungtis prie jų bei vesti kolektyvines derybas nesibaiminant susilaukti atsakomųjų veiksmų.
- 4.4. netoleruoti vaikų (jaunesnių nei 15 metų) darbo formų ir taikyti papildomas lengvatas bei garantijas jaunesniems nei 18 metų darbuotojams.
- 4.5. užtikrinti, kad veikloje nebūtų naudojamos jokios vergiško, priverčiamojo darbo, kalinių darbo, priverstinio darbo už skolas formos, nebūtų prekybos žmonėmis, nebūtų taikomos fizinės bausmės.
- 4.6. užtikrinti saugias ir sveikatai tinkamas darbo sąlygas, diegiant procedūras, sertifikuotas sveikatos ir saugos valdymo sistemas, saugos programas bei sprendimus, kuriais siekiama pašalinti Tiekėjo darbuotojų nelaimingų atsitikimų, sužalojimų ir ligų, susijusių su darbu, riziką.
- 4.7. atsižvelgiant į savo darbuotojų atliekamo darbo specifiką, vykdyti darbuotojų saugos ir sveikatos instruktavimus, darbų saugos mokymus, užtikrinti reikalavimų ir instrukcijų laikymąsi, aprūpinti darbuotojus kolektyvinėmis ir asmeninėmis apsaugos priemonėmis, tinkamais darbo įrankiais, pagal poreikį rengti kvalifikacijos kėlimo mokymus.
- 4.8. savo darbuotojams sudaryti galimybes pranešti Tiekėjo atsakingiems asmenims apie nesaugias darbo sąlygas, o gautus pranešimus tinkamai iširti ir pašalinti nustatytus neatitikimus.

5. Aplinkosauga

Savo veiklą Tiekėjai vykdo siekdami kuo mažesnio poveikio aplinkai. Laikydami su aplinkos apsaugą susijusių teisės aktų ir įstatymų, tiekėjai taip pat įsipareigoja:

- 5.1. prekių gamybai, paslaugų teikimui bei darbų atlikimui naudoti kuo mažiau arba visai nenaudoti pavojingų cheminių medžiagų arba tokių medžiagų, kurių poveikis žmonių sveikatai ir aplinkai nėra aiškus, taip pat nekelti pavojaus žmonių sveikatai ir nedaryti žalos aplinkai.
- 5.2. laikytis atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, siekti mažinti su veikla susijusių atliekų kiekius, taip pat užtikrinti tinkamą atliekų sutvarkymą, kuo labiau sumažinant neigiamo atliekų poveikio aplinkai riziką.
- 5.3. siekti mažinti žaliavų bei gamtos išteklių, įskaitant vandens išteklius, vartojimą bei užtikrinti efektyvų jų naudojimą, taip pat siekti didinti energijos, pagamintos iš atsinaujinančių išteklių, naudojimą savo veikloje.
- 5.4. kiek tai įmanoma ir proporcinga, atlikti savo vykdomos veiklos poveikio aplinkai rizikos vertinimą bei siekti užkirsti kelią tokios rizikos pasireiškimui, taip pat nustatyti vykdomos veiklos poveikio aplinkai ir klimatui mažinimo tikslus bei įgyvendinti atitinkamas priemones.
- 5.5. taikant žiedinės ekonomikos principus siekti atsakingo, aplinką tausojančio žaliavų tiekimo, į savo pirkimo procedūras siekti įtraukti aplinkosaugos kriterijus, o kuriant produktus, atsižvelgti į ekologiškumą, energetinio efektyvumą, antrinio panaudojimo arba perdirbimo kriterijus.
- 5.6. dalyvaujant Grupės įmonių skelbiamuose viešuose pirkimuose, kai tik įmanoma, teikti prioritetą produktams, turintiems I tipo ekologinį prekių ženklą (pagal LST EN ISO

14024), o prekėms, paslaugoms ar darbams - pasižymintiems aplinkai palankesnėmis savybėmis, vertinant gyvavimo ciklo sąnaudomis.

- 5.7. atliekant darbus ar teikiant paslaugas vietovėse bei Grupės objektuose, esančiuose netoli gyvenviečių, veikti tokiu būdu, kuris padėtų išvengti žalos aplinkai, vietos bendruomenėms svarbiai infrastruktūrai ar nuosavybei, o tokiai žalai atsiradus, įgyvendinti proporcingas žalos atstatymo ar kompensacines priemones, užtikrinančias, kad nebūtų pažeisti vietos bendruomenių interesai ar kitaip neigiamai paveikta jų gyvenamoji, socialinė ir ekonominė aplinka.
- 5.8. siekti sistemiškai valdyti savo veikloje atsirandantį poveikį aplinkai, taikant aplinkos apsaugos vadybos standartą LST EN ISO 14001 (arba analogišką Europos Sąjungos ar kitą tarptautinį standartą) arba sudarant aplinkos apsaugos programą, kurioje būtų įvertintos veikloje atsirandančios neigiamo poveikio aplinkai rizikos bei jų valdymo priemonės.

6. Tiekėjų etikos kodekso laikymosi priežiūra

- 6.1. Tiekėjai kuria, diegia ir palaiko veiksmingas vadybos sistemas, užtikrinančias šio Tiekėjų etikos kodekso nuostatų įgyvendinimą, ir paprašyti, pateikia vadybos sistemų veikimą patvirtinančius dokumentus, duomenis bei kitus Grupės įmonei reikalingus papildomus paaiškinimus. Tokios Tiekėjų vadybos sistemos turi proporcingai atitikti jų verslo dydį, sudėtingumą ir rizikos aplinką.
- 6.2. Tiekėjo atsakomybė – užtikrinti ir stebėti, kad visos jo veiklos operacijos atitiktų teisinius reikalavimus ir šio Tiekėjų etikos kodekso nuostatas. Pasitelkdamas Subtiekėją, Tiekėjas skatinamas siekti, kad ir Subtiekėjas laikytųsi šio Tiekėjų etikos kodekso nuostatų.
- 6.3. Grupės įmonės, siekdamos vykdyti veiklą su tiekėjais, atitinkančiais šio Tiekėjų etikos kodekso nuostatas, vidaus teisės aktų nustatyta tvarka gali vykdyti Tiekėjų vertinimo ar patikros procedūras: prašyti informacijos, inicijuoti apsilankymus Tiekėjo patalpose ir arba veiklos vykdymo vietose.
- 6.4. Pirminis Tiekėjų vertinimas, proporcingai atsižvelgiant į jų verslo dydį, sudėtingumą ir rizikos aplinką, atliekamas Tiekėjui užpildant klausimyną.
- 6.5. Gavus informaciją arba kilus abejonei dėl šio Tiekėjų etikos kodekso nuostatų laikymosi, Grupės įmonės vidaus teisės aktų nustatyta tvarka gali atlikti Tiekėjo patikrinimą, kurio tikslas - įvertinti, kaip šių nuostatų laikomasi. Tokio patikrinimo metu Tiekėjas geranoriškai bendradarbiauja su Grupės įmone, operatyviai pateikia visą prašomą informaciją, sudaro sąlygas Grupės įmonių atstovams fiziškai patekti į atitinkamas patalpas arba veiklos vykdymo vietas.
- 6.6. Tiekėjas privalo imtis visų įmanomų priemonių šalinti bet kokius savo paties ar Grupės įmonių patikrinimo metu nustatytus ar pastebėtus neatitikimus šio Tiekėjo etikos kodekso nuostatoms, siekti juos ištaisyti per pagrįstą terminą ir apie tai informuoti Grupės įmonių atsakingus asmenis.
- 6.7. Tiekėjo atsisakymas pateikti informaciją ar paaiškinimus, vengimas ar vilkinimas juos pateikti, neteisingos informacijos teikimas, galimybių Grupės įmonių atstovams fiziškai patekti į Tiekėjo patalpas arba veiklos vykdymo vietas nesudarymas, taip pat vengimas ištaisyti nustatytus neatitikimus gali būti laikomas šiurkščiu šio Tiekėjų etikos kodekso pažeidimu.
- 6.8. Esant šiurkščiam Tiekėjų etikos kodekso pažeidimo atvejui, Grupės įmonės pasilieka teisę įvertinti tokias Tiekėjo elgesio pasekmes Tiekėjo vykdomos sutarties apimtyje, neatsiribojant nuo galimybės priimti atitinkamus sprendimus dėl tolimesnio bendradarbiavimo.
- 6.9. Apie įtariamą ar įvykusį šio Tiekėjų etikos kodekso nuostatų pažeidimą, arba susidūrus su sunkumais ištaisant užfiksuotus neatitikimus Tiekėjų etikos kodekso nuostatoms, Tiekėjai

skatinami sąžiningai pranešti sutartyje nuodytam Grupės įmonės kontaktiniam asmeniui arba Grupės pasitikėjimo linija:

- 6.9.1. pasinaudojant pranešimo pateikimo forma <https://pranesk.epsog.lt>;
- 6.9.2. el. paštu – pranesk@epsog.lt;
- 6.9.3. siunčiant informaciją paštu Bendrovės registruotos buveinės adresu – Gedimino pr. 20, Vilnius, EPSO-G Atitikties ir rizikų valdymo direktoriui;
- 6.9.4. pateikiant informaciją EPSO-G Atitikties ir rizikų valdymo direktoriui, tinklapyje nurodytais kontaktais: <https://www.epsog.lt/lt/apie-mus/pasitikejimo-linija>.